

Automatisk Nummerpladegenkendelse (ANPG)¹

– behandling af personoplysninger, proportionalitet og retten til privatlivets fred

Af adjunkt ph.d. Tanja Kammersgaard Christensen, Juridisk institut, Aalborg Universitet

Abstract

The collection of personal data increases with the advancement of investigative possibilities. One of the newer tools used by the police and others in the Nordic countries is ANPR. The wider scope of personal data used in investigations increasingly threatens the right to privacy. This has led to additional focus at both the ECHR and EUC. The current article is based on case law from ECHR and ECJ and focuses on the Danish regulations concerning ANPR. The content of the Danish regulations and the proportionality of the ANPR system are critiqued. The problems cited may also be relevant for other Nordic countries, especially Sweden, where the police are lobbying for the installation of extensive surveillance equipment in police vehicles.

Keywords

ANPR, right to privacy, police collection of personal data, proportionality
ANPG, retten til privatliv, politiets behandling af personoplysninger, proportionalitet

1. Indledning

Rigspolitiet i Danmark fik i 2016 adgang til et nyt redskab til bekæmpelse af forskellige lovovertrædelser relateret til køretøjer. Et kamera, der kan scanne nummerplade og tjekke i en database, f.eks. om nummerpladen er stjålet eller tabt. Disse kameraer er placeret stationært flere forskellige steder i Danmark, men nogle er også placeret på politibiler. Kameraerne scanner alle nummerplader der passerer et kamera, og der indsamles således store mængder data med disse kameraer. Om denne indsamling af data er holdt indenfor det strengt nødvendige og dermed om indsamlingen er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet som fortolket af

1. Title in English: ANPR (automatic number plate recognition): data processing, proportionality, and the right to privacy.

EU-Domstolens retspraksis om Chartret om grundlæggende rettigheder art. 7 og 8, særligt i nyere retspraksis herunder C-511/18 La Quadrature du Net, belyses i denne artikel.²

ANPG-systemet anvendes ikke kun af politiet i Danmark, men også af politiet i Norge og Sverige, men omfanget af ANPG er noget anderledes i Norge, mens anvendelsen af ANPG i Sverige ikke er helt gennemskueligt.

I Norge anvendes ANPG af Statens Vegvesen, som har anvendt systemet siden 2008 og siden 2012 også af Utrykningspolitiet. Men modsat Danmark tager ANPG-kameraet i Norge kun et billede af nummerpladen og alle informationer bliver slettet ved kontrollens afslutning. I Norge anvendes ANPG primært til tjekke om bilen er forsikret, er blevet godkendt ved lovpligtigt syn og om bilen er meldt stjålet.³ (Wikborg 2012) Anvendelsen af ANPG er således umiddelbart ikke lige så indgribende i retten til privatlivets fred, som nedenstående analyse viser at den danske anvendelse af ANPG er.

Sveriges politi anvender også ANPG, men som nævnt er det ikke helt gennemskueligt hvordan det anvendes. I en rapport fra 2019 om organiseret kriminalitet, (Polismyndigheten 2019) angives flere gange at ANPG er et værdifuldt redskab for Sveriges nabolande i bekæmpelsen af bl.a. organiseret kriminalitet, og det konkluderes derfor, at det bør være muligt for svensk politi også at anvende ANPG. (Polismyndigheten 2019, s. 22, 31, 33 og 35) Svensk politi har efterfølgende i en pressemeddelelse publiceret i oktober 2021, oplyst at politimyndigheden i Sverige ønsker at udstyre nye politibiler med ny teknologi, der gør politibilerne til skarpere redskaber i ordensmagten. Ønsket herom, har politimyndigheden sendt i høring forelagt Privacy Protection Authority.⁴ I forbindelse med pressemeddelelsen henviser Svensk politi til en konsekvensanalyse for databeskyttelse vedrørende kameraer på og i politibiler udarbejdet af svensk politi i oktober 2021. (Polismyndigheten 2021) I denne konsekvensanalyse fremgår det, at ANPG ikke er et nyt system for svensk politi, idet de i flere år har haft politibiler udstyret med ANPG. (Polismyndigheten 2021, s. 6) Hvornår svensk politi har fået ANPG som redskab og på hvilket grundlag fremgår ikke i den nyligt udarbejdede konsekvensanalyse. Konsekvensanalysen er i relativt stort omfang redigeret med overstregninger, således at det bl.a. ikke er muligt at se, hvilken kriminalitet ANPG anvendes til at opklare. (Polismyndigheten 2021, s. 11)

De nordiske lande er dog ikke de eneste lande, hvor politiet anvender ANPG-systemet. Systemet anvendes bl.a. også i England,⁵ Tyskland

2. Denne artikel er en uddybelse af proportionalitetsvurderingen af ANPG-systemet, som tillige er omtalt kort i en del af et kapitel i min ph.d.-afhandling: Tanja Kammersgaard Christensen »De retlige rammer for politiets digitale overvågning« skrevet ved Aalborg Universitet og godkendt ved forsvar 4. juni 2020. Udkommet ved Djøf forlag i juni 2021 under titlen: »Digital overvågning – lovgivningens grænser i et menneskeretligt krydsfelt«
3. <https://www.vegvesen.no/fag/fokusomrader/trafikksikkerhet/skiltleser/>
4. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2021/oktober/ny-polisbil-ska-bli-vassare-vapen-mot-brottslighet/>
5. <https://www.nppc.police.uk/FreedomofInformation/ANPR.aspx>

(Bundesverfassungsgerichts 2019) og Østrig (Verfassungsgerichtshof 2019). Både i Tyskland og Østrig har ANPG-systemet været udfordret retligt, og er blevet anset for at være i strid med landenes nationale forfatninger. I Østrig fandt domstolen at systemet var i strid med retten til privatlivets fred, bl.a. fordi det ikke var sikret, at de data der blev lagret i systemet, alene blev anvendt til at retsforfølge og efterforske alvorlige forbrydelser. (Verfassungsgerichtshof 2019)

I Danmark går lovgiver imidlertid i den modsatte retning, og ønsker en øget anvendelse af ANPG-systemet, hvorfor Folketinget i december 2020 vedtog, at der afsættes næsten 17 mio. kr. til politiet til bl.a. finansiering af øget anvendelse af ANPG (FT-aktstykke 91 og Justitsministeriet 2019)

I artiklen belyses indledningsvis indholdet af den nuværende danske ANPG-bekendtgørelse, dernæst redegøres for, hvorfor ANPG-bekendtgørelsen både skal være i overensstemmelse med EMRK og Chartret, samt hvorfor indsamling af personoplysninger med ANPG udgør et indgreb i retten til privatlivets fred. Derefter følger en analyse af, om indsamling af personoplysninger med ANPG er proportionel. Analysen vil blive foretaget med udgangspunkt i nyeste retspraksis fra EUD om fortolkning af Chartrets art. 7 og 8. Til sidst samles op på artiklens resultater i en konklusion.

2 ANPG-systemet og den nuværende regulering heraf

Politiets anvendelse af ANPG-systemet er på nuværende tidspunkt reguleret i Bekendtgørelse 2017-09-20 nr. 1080 om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

Politiets rettede i januar 2015 henvendelse til Datatilsynet, for at få en vejledende udtalelse om indførelsen af ANPG i Danmark. (Datatilsynet 2015) Efter en prøveperiode af ANPG-systemet i Danmark i 2012-2013, hvor politiet vurderede at ANPG-systemet gav særdeles gode resultater, fandt det danske politi at ANPG ville være et værdifuldt arbejdsredskab (Spørgsmål nr. 1525 2014), hvorfor rigspolitiet ønskede at indføre ANPG i Danmark. Datatilsynet udtalte ved en afgørelse i 2015, at der var behov for en nærmere regulering af behandlingen af personoplysninger i forbindelse med ANPG, og at en sådan regulering som minimum burde ske ved en bekendtgørelse. (Datatilsynet 2015, s. 3) Dette førte til at et bekendtgørelsesudkast blev sendt i høring i august 2015, og at en bekendtgørelse om ANPG efterfølgende trådte i kraft i januar 2016 (Bekendtgørelse 2015-12-16 nr. 1776 om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)).

Formålet med ANPG-systemet er efter § 1, stk. 2 at kunne løse politimæssige opgaver, jf. lov om politiets virksomhed (politiloven) § 2. Dette indebærer, at politiet alene kan behandle oplysningerne indsamlet i ANPG-systemet, hvis det følger reglerne i ANPG-bekendtgørelsen og det er nødvendigt for løsning af politimæssige opgaver. Politimæssige opgaver er bl.a. at forebygge,

afværge, efterforske og forfølge strafbare forhold, samt at udføre kontrol og tilsyn, jf. politilovens § 2.

Det hjemles med ANPG-bekendtgørelsen, at der tages et foto af et køretøj, når det passerer et mobilt eller stationært ANPG-kamera, hvor et infrarødt kamera samtidig aflæser nummerpladen, og registrerer optagelsestidspunkt og køretøjets position på optagelsestidspunktet. Nummerpladeoplysningerne sammenkøres herefter med en »hot-liste«, som enten giver et »hit« på nummerpladen eller et »no-hit«. Hvis nummerpladen findes på »hotlisten«, vil den give et »hit«. På »hotlisten« er de nummerplader, som opfylder betingelserne i bekendtgørelsens § 5, samt de eventuelle køretøjer, som politiet har registreret manuelt.⁶ Disse oplysninger vil så blive lagret i alt fra 24 timer til 2 år, og politiet vil have adgang til disse oplysninger i perioden, og vil kunne bruge dem til at efterforske, afsløre, forfølge mv. lovovertrædelser efter ANPG-bekendtgørelsen.

3. Hvorfor medfører ANPG-systemet et indgreb i retten til privatlivets fred

ANPG-kameraet, som enten er stationært eller mobilt, jf. ANPG-bekendtgørelsens § 2, består af 2 komponenter – et almindeligt kamera, der optager foto af køretøjet og et infrarødt kamera, der opfanger nummerpladen. (Hovgaard 2018 og Spørgsmål nr. 1525 2014)

Det følger af retspraksis fra EU-Domstolen vedr. Chartret art. 7 og 8, at: »... personoplysninger henviser til enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person« (C-291/12 pr. 26, C-92/09 pr. 52, og C-468/10 pr. 42) Det samme følger af retshåndhævelsesdirektivets art. 3, nr. 1, hvor personoplysninger defineres. Da oplysninger vedrørende en nummerplade, vil kunne medføre identificering af personoplysninger, herunder navn og adresse på ejeren af nummerpladen, vil en nummerplade således efter retspraksis fra EU-Domstolen (EUD) være en personoplysning, hvorfor indsamling af data om nummerplader skal være i overensstemmelse med Chartret.

Også efter retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) vil indsamling af nummerpladeoplysninger kunne medføre et indgreb i den beskyttede ret til privatliv i EMRK art. 8. Det følger af EMD's generelle principper omkring EMRK art. 8, at retten til privatliv er et bredt begreb, der ikke kan defineres. (Pretty v. Great Britain, pr. 61) Derudover følger det af retspraksis fra EMD, at også interaktion i det offentlige rum, kan falde ind under anvendelsesområdet for EMRK art. 8. EMD har endvidere fundet, at i relation til personoplysninger, må begrebet privatliv ikke fortolkes indskrænkende. EMD finder derfor, at personoplysninger kan fortolkes i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen, og vil være: »any information relating to

6. <https://politi.dk/faerdsel/politiets-faerdselskontroller/automatisk-nummerpladegenkendelse>

an identified or identifiable individual» (Breyer v. Germany, pr. 73-74) Disse generelle principper vedrørende EMRK art. 8, har EMD bl.a. anvendt i en nyere sag vedr. lagring af SIM-kort oplysninger. (Breyer v. Germany) I denne sag fandt EMD at lagringen af personoplysninger medfører et indgreb i retten til privatlivets fred, og at indsamling af data relateret til privatliv om en person, kan medføre et indgreb i retten til privatlivets fred efter EMRK art. 8. (Breyer v. Germany, pr. 81)

Det følger således både af retspraksis fra EMD og EUD at indsamling af nummerpladeoplysninger vil kunne medføre et indgreb i den beskyttede ret til privatliv efter Chartret og EMRK.

Efter ANPG-bekendtgørelsen § 3, er det imidlertid ikke kun nummerpladeoplysninger, der indsamles via ANPG-systemet, idet der i ANPG-systemet tillige behandles fotos af køretøjet og oplysninger om nummerpladen, optagelsestidspunktet og køretøjets position på optagelsestidspunktet. Rigspolitiet har i den kommenterede oversigt over hørings svarene, oplyst at kameraet, tager billede af køretøjet, og at det »afhængigt af vinklen, lysforhold og kvaliteten af det enkelte foto vil det i nogle tilfælde være muligt at identificere fysiske personer i køretøjet« (Høringssvar, s. 6) Dette foto af køretøjet slettes ikke efter, at scanneren har aflæst nummerpladen, men opbevares efterfølgende, bl.a. for at kunne dokumentere og for at kunne efterprøve, at den maskinelt genkendte nummerplader svarer til det, som fremgår af billedet. (Høringssvar s. 15)

Der er således ingen tvivl om, der med ANPG-kameraet foretages indsamling af personoplysninger af borgeren. Allerede fordi en nummerplade er en oplysning på et køretøj, der i de fleste tilfælde tilhører en fysisk person, og dermed kan anses som en personoplysning, (Datatilsynet 2015) men også fordi der optages foto af køretøjet og eventuelt af personerne heri, samt køretøjets position og optagelsestidspunkt, hvorfor der kan tegnes et mønster over køretøjets færden, som kan henføres til førerens person.

Da der i ANPG-systemet indsamles, behandles og lagres personoplysninger, både i form af nummerplade, men især i form af fotos af personer i køretøjet, medfører ANPG-systemet således et indgreb i retten til privatlivets fred. En rettighed, der er beskyttet både i EMRK art. 8 og Chartrets art. 7 og 8, hvorfor ANPG-bekendtgørelsen og anvendelsen af ANPG-systemet, skal være i overensstemmelse med EMRK og Chartret og domstolenes løbende fortolkning heraf. Retten til privatlivets fred er ikke absolut, men et indgreb i retten til privatlivets fred, skal både efter EMRK og Chartret være i overensstemmelse med loven, forfølge et legitimt formål og være nødvendigt i et demokratisk samfund. Anvendelsen af ANPG-systemet er hjemlet i ANPG-bekendtgørelsen, hvorfor indgrebet er hjemlet i loven, og da indsamlingen sker for at kunne løse politimæssige opgaver, herunder kriminalitet, vil indgrebet forfølge et legitimt formål. Spørgsmålet er derefter om indsamlingen er nødvendig, herunder om den er proportionel

En del nyere retspraksis, særligt fra Den Europæiske Unions Domstol (EUD) herunder bl.a. C-511/18 La Quadrature du Net mfl. belyser den generelle rækkevide for Charterets art. 7 og 8 i relation til lagring af trafikdata og lokaliseringsdata. Men da EUD som nævnt generelt belyser rækkevidden af Charterets art. 7 og 8, kan dommene og deres præmisser overføres på ANPG, idet der i ANPG-systemet, som nævnt ovenfor også indsamles personoplysninger. EUD gentager først og fremmest i C-511/18 La Quadrature du Net mfl., at selve lagringen af personoplysninger udgør et selvstændigt indgreb i retten til privatlivets fred, og at det ikke er afgørende om de lagrede data efterfølgende anvendes, ligesom det ikke er afgørende om de pågældende oplysninger vedrørende privatlivet er følsomme eller om indgrebet har medført ubehageligheder for de berørte. (C-511/18 pr. 115 og 116) Det er således allerede ved lagringen af ANPG-data, at der sker et indgreb i retten til privatlivets fred, idet ANPG-systemet indsamler personoplysninger. Den efterfølgende anvendelse af de indsamlede data, udgør efter EUD et særskilt indgreb i de grundlæggende rettigheder. (C-511/18 pr. 116) Politiets efterfølgende adgang til de indsamlede data i ANPG medfører altså et særskilt indgreb i retten til privatlivets fred. EUD gentager herefter, at retten til privatlivets fred ikke er absolut, og at der kan tillades begrænsninger i udøvelsen af rettigheden, såfremt sådanne begrænsninger er fastlagt i lovgivningen, respekterer rettighedens væsentlige indhold, og at begrænsningen opfylder proportionalitetsprincippet. Herunder at de er nødvendige og svarer til et mål af almen interesse. (C-511/18 pr.120 og 121) For at kunne begrunde en begrænsning i retten til privatlivets fred, skal medlemsstaterne bedømme alvoren af indgrebet, som begrænsningen indebærer og derudover sikre sig, at det mål af almen interesse, der forfølges hermed, står i forhold til denne alvor. For at sikre proportionalitet, skal lovgivningen fastsætte klare og præcise regler, der regulerer rækkevidden og anvendelsen af den pågældende foranstaltning, og sikre effektive garantier mod misbrug. (C-511/18 pr. 130-132)

Det er derfor centralt, at dansk lovgiver vurderer, hvor alvorligt et indgreb indsamlingen af personoplysninger i ANPG-systemet er i retten til privatlivets fred, og at det mål, der forfølges med indsamlingen af personoplysninger i ANPG står i forhold til denne alvor, da retspraksis fra EUD fastslår, at jo alvorligere et indgreb, der er tale om, jo alvorligere kriminalitet skal det også være formålet at bekæmpe hermed. (C-511/18 pr. 140)

4. Indgrebets intensitet

For at kunne vurdere indgrebets proportionalitet, er det først og fremmest nødvendigt at undersøge indgrebets intensitet. Hermed undersøges, hvor alvorligt et indgreb i retten til privatlivets fred politiets anvendelse af AN-

PG-systemet medfører og derefter om indgrebets intensitet er proportionel med det formål som forfølges med anvendelsen af ANPG-systemet.

For at kunne vurdere indgrebets intensitet må bl.a. ses på formen for overvågning/dataindsamling, herunder hvilke oplysninger der indsamles i ANPG-systemet samt omfanget af indsamlingen af personoplysninger, herunder hvor mange, der er berørt af indsamlingen af personoplysninger og hvordan de indsamlede personoplysninger anvendes (Christensen, Kammersgaard, kap. 8).

Som nævnt ovenfor indsamles og behandles der i ANPG, oplysninger om nummerpladen, køretøjets position samt fotos af køretøj og i visse tilfælde også fotos af personerne i køretøjet. Oplysninger om nummerplader og de personoplysninger, der kan udledes heraf, er ikke følsomme personoplysninger, hvorfor de som udgangspunkt ikke medfører et alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred (Breyer v. Germany, pr. 92). Udover oplysninger om nummerplade, køretøj og køretøjets position, indsamles der i ANPG-systemet også oplysninger, der er omfattet af ANPG-bekendtgørelsens § 5. Dette er bl.a. oplysninger om manglende betaling af forsikring og manglende syn af køretøjet, samt oplysninger om nummerplade, der er tilknyttet efterlyste køretøjer, tilknyttet personer, hos hvem førerretten er inddraget eller frataget ubetinget, formodes at være forfalskede eller falske, eller er tilknyttet brugstjålne køretøjer. Hvor politiet indsamler disse data fra, og hvilke data, der konkret er indeholdt i disse oplysninger, fremgår imidlertid ikke af ANPG-bekendtgørelsen. Den manglende gennemsigtighed omkring, hvilke data der indgår i ANPG medfører, udover en manglende gennemsigtighed i loven, også at det bl.a. som borger kan være svært at vurdere bevisværdien for ANPG som bevismiddel til opklaring af de ANPG-bekendtgørelsen nævnte forbrydelser.⁷

Det følger af retspraksis, både fra EMD og EUD, at hvis der indsamles oplysninger, der vil kunne medføre, at der kan tegnes en profil med de indsamlede data, eller der kan tegnes et bevægelsesmønster med de indsamlede data, vil indgrebet være mere alvorligt: *»Disse data [her forstået som: navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger, telefonnummer på den, der foretager opkaldet, og det kaldte nummer samt for internettjenester en IP-adresse] vil tilsammen kunne gøre det muligt at drage meget præcise slutninger vedrørende privatlivet for de personer, hvis data er blevet lagret, såsom vaner i dagligdagen, midlertidige eller varige opholdssteder, daglige eller andre rejser, hvilke aktiviteter der udøves, disse personers sociale relationer og de sociale miljøer, de ... . Særligt gør disse data det muligt ..., at lave en profil af de berørte personer, hvilken oplysning, henset til retten for respekt af privatlivet, er lige så følsom som selve indholdet af kommunikationen.«*

7. Se nærmere om ANPG og risikoen for teknisk forvanskning heraf i notat om »Ekstern review af risikoen for teknisk forvanskning af tekniske beviser« i retsudvalgets bilag 359 af 9. april 2021

(C-203/15 pr. 99)⁸ Idet der med ANPG-systemet indsamles oplysninger om nummerplader, optagelsestidspunktet og køretøjets position på optagelsestidspunktet, vil der formentlig også med ANPG-systemet kunne tegnes et billede af bl.a. vaner i hverdagen, rejseaktivitet og måske også sociale relationer.

Dette skal sammenholdes med omfanget af indsamlingen af personoplysninger. I bl.a. Tele2 Sverige, Digital Rights og La Quadrature du Net lægger EUD vægt på, at lovgivningen der hjemler indsamlingen af personoplysninger i form af telekommunikation, gælder for alle og dermed: »foreskriver en generel og udifferentieret lagring af samtlige trafikdata og lokaliseringsdata vedrørende samtlige abonnenter og registrerede brugere i forbindelse med samtlige midler til elektronisk kommunikation« (C-203/15 pr. 97, C-293/12 pr. 56-57 og C-511/18 pr. 119). I disse tilfælde, hvor der kan drages meget præcise slutninger om privatlivet, og hvor der er tale om en generel og udifferentieret lagring af samtlige trafikdata og lokaliseringsdata, har EMD fundet, at det indgreb i de grundlæggende rettigheder som en sådan lovgivning indebærer, er meget vidtrækkende og må anses for at være særligt alvorligt.

Hvor alvorligt et indgreb i retten til privatlivets fred, anvendelsen af ANPG-systemet medfører afhænger altså bl.a. af, hvor mange ANPG-kameraer der anvendes i Danmark, hvor de placeres, hvilke data der indsamles til brug for systemet og om, der med den samlede mængde af data kan tegnes en profil over f.eks. daglige vaner. Da det ikke kan læses af bekendtgørelsen, hvor stor omfanget af indsamlingen af personoplysninger er, er det svært at læse alene ud fra bekendtgørelsens ordlyd, hvor alvorligt et indgreb indsamlingen af personoplysninger er i retten til privatliv. Men idet der, som nævnt ved indsamling af oplysninger om nummerplader, optagelsestidspunktet og køretøjets position på optagelsestidspunktet formentlig også ville kunne tegnes et billede af f.eks. vaner i hverdagen og sociale relationer. Sammenholdt med at der også optages et foto af personer i køretøjet, at der til systemet indsamles en række data om forsikringer, strafbare forhold mv., og at ANPG-systemet indsamler oplysningerne om samtlige køretøjer der passerer et kamera, er der umiddelbart ingen tvivl om at anvendelsen af ANPG-systemet potentielt vil kunne medføre et alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred.

I forbindelse med en forespørgsel i Folketinget om flere ANPG-kameraer til politiet, fremlagde den daværende Justitsminister konkrete eksempler på, hvor nyttigt et værktøj ANPG er for politiet i deres efterforskning. Han fremhæver følgende eksempler: »I en skudsag fra bandemiljøet var politiet i besiddelse af oplysninger om, at gerningsmændene var kørt fra stedet i en Mercedes Cabriolet med hvidt tag. Politiet gennemgik en liste på ca. 2.000

8. Se samme synspunkt fra EMD, hvor der skelnes mellem et begrænset datasæt og data der kan tegne profil eller fastslå bevægelsesmønstre Case of Breyer v. Germany 30. januar 2020, pr. 92

biler, der havde passeret et bestemt ANPG-kamera i et bestemt tidsrum. Sammenholdt med bilens særlige karakteristika – det hvide tag – blev bilen hurtigt identificeret. I en sag om indbrud begået af omrejsende kriminelle var der mistanke om, at et udenlandsk køretøj var blevet brugt ved flere indbrud. Ved en aflytning af den mistænkte person, der var fra Bulgarien, var politiet blevet opmærksom på, at manden krydsede grænsen. Politiet vidste imidlertid ikke, hvilken bil manden kørte i, eller hvor han passerede grænsen. Bl.a. på baggrund af lagrede no-hit af ANPG-oplysninger fra grænsen blev der fundet ca. ti biler, som kunne være gerningsmandens, og på det grundlag blev den bil, som gerningsmanden havde brugt, identificeret.» (F 26 2018)

Det bemærkelsesværdige ved begge eksempler er, at politiet ikke har kendt nummerpladen på forhånd, og at det således ikke har været nummerpladeoplysninger, der har hjulpet til opklaring af forbrydelsen, men derimod fotoet af køretøjet, og i det sidste eksempel, er det måske også et foto af føreren, der har hjulpet til at kunne identificere, hvilken bil, han havde brugt.

Det samme gør sig gældende i en anden sag, som den daværende justitsminister fremhæver som eksempel på anvendelsen af ANPG, hvor nummerpladerne heller ikke var kendt af politiet, men oplysninger i ANPG anvendes til at finde nummerpladerne, og identificere gerningsmændene; »Som eksempel herpå kan nævnes en sag, hvor Nordjyllands Politi modtog en anmeldelse om en mordbrand i Aalborg, hvor ukendte gerningsmænd i to udenlandsk registrerede køretøjer ankom til gerningsstedet, som var en mindre ejendom kendt og indrettet som bordel. Ved anvendelse af bl.a. benzin blev der sat ild til ejendommen, og ilden udviklede sig eksplosivt, hvorved to personer indebrændte. Gerningsmændene forlod herefter stedet kørende i de samme to udenlandsk registrerede køretøjer. Under efterforskningen af sagen lykkedes det at udfinde to polske mobiltelefonnumre, som skønnedes at kunne have relation til mordbranden. Der blev herefter indhentet teleoplysninger, som dannede grundlag for lokalisering af mobiltelefonerne. Denne lokalisering sammenholdt med søgninger i ANPG medvirkede til, at registreringsnumre på to polsk indregistrerede udlejningsbiler kunne aflæses. Denne aflæsning og efterfølgende identificering af førere og passagerer i køretøjerne var helt afgørende for identificering af gerningsmændene til mordbranden.« (Besvarelse af spørgsmål nr. 795 2017)

I et andet spørgsmål til folketingets retsudvalg inden ANPG-bekendtgørelsen blev sendt i høring, spørges Justitsministeriet blandt andet ind til, hvad oplysninger indsamlet med ANPG-systemet må anvendes til. Her nævnes blandt andet, at; »ANPG på hurtig og effektiv vis vil kunne medvirke til at afdække mønstre blandt omrejsende kriminelle, der kører ind og ud af Danmark med tyvekoster.« (Besvarelse af spørgsmål nr. 1525 2014) Det betyder altså, at man med ANPG kan kortlægge enkelte køretøjers færden, og følge deres mønstre.

Af bekendtgørelsen, og af politiets hjemmeside, fremgår det, at: »systemet Automatisk Nummerpladegenkendelse (ANPG), ... har til formål at indhente

billeder af nummerplader fra kameraer.⁹ Det primære formål med bekendtgørelsen er dermed ved en umiddelbar læsning at indhente billeder af nummerplade, men der indsamles dog samtidig fotos af køretøjet og dermed potentielt af personer i bilen, for at kunne dokumentere, at nummerpladen er korrekt. (Høringssvar 2016) Som det fremgår af ovenstående, anvendes disse fotos efterfølgende til opklaring af forbrydelser, hvor nummerpladen ikke kendes på forhånd. Dette findes der hjemmel til i bekendtgørelsens § 7. Uanset, at der findes en hjemmel til brug af disse data, medfører det, at ANPG kan afdække mønstre af de scannede nummerplader, sammenholdt med, at politiet kan bruge oplysninger fra ANPG, uden at kende en nummerplade på forhånd. ANPG medfører dermed et omfattende system af indsamling af personoplysninger, umiddelbart også mere, end det fremgår af ordlyden i bekendtgørelsen. Det at der tages et foto af føreren af køretøjet medfører, at der foretages et større indgreb i retten til privatliv, end hvis der alene havde været taget et foto af nummerpladen, det betyder også, at kravet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og indgreb er anderledes end, hvis det blot havde været nummerpladescanning.

Da anvendelsen af ANPG-systemet kan medføre et alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred, følger det af proportionalitetsprincippet og retspraksis herom, at en foranstaltning, der medfører et alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred, alene kan begrundes, hvis den kriminalitet man ønsker at bekæmpe med overvågningen, er grov. (C-511/18 pr. 136 og 140, C-203/15 pr. 102 og C-293/12 pr. 60) Samtidig følger det af retspraksis, at indsamling af personoplysninger skal være afgrænset så den holdes indenfor det strengt nødvendige (C-511/18 pr. 141, C-293/12 pr. 65). Centralt for denne artikel, er derfor at vurdere om indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund, dvs. om indgrebet er proportionalt og efter retspraksis fra EUD er holdt indenfor det strengt nødvendige (C-511/18 pr. 130)

Det er ikke defineret hverken i retspraksis fra EUD eller EMD, hvad der skal forstås ved grov kriminalitet. I *Big Brother Watch and others v. the United Kingdom* finder EMD dog, at når data indsamles til bekæmpelse af grov kriminalitet, skal grov kriminalitet være defineret i lovgivningen, og at grov kriminalitet f.eks. kan være defineret som en forbrydelse, der medfører over 3 års fængsel. (*Big Brother Watch and others* 2018, pr. 334 sammenholdt med pr. 59) I generaladvokatens udtalelse til Ministerio Fiscal, finder generaladvokaten, at der på EU-rettens nuværende udviklingstrin ikke findes en definition af, hvad grov kriminalitet er, og at det må være op til medlemsstaterne at definere dette. (Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-207/16 Ministerio Fiscal pr. 94-96) Generaladvokaten finder i den forbindelse, at: *»Selv om straffen har en væsentlig betydning, skal der imidlertid også i denne forbindelse tages hensyn til andre objektive faktorer i hvert enkelt tilfælde. Der er nærmere bestemt tale om dels den sammenhæng, som den formodede overtrædelse indgår i, dvs. om den kriminelle adfærd var forsætlig, om der forelå skærpende*

9. <https://politi.dk/hjemmesiden/politiets-brug-af-personoplysninger>

omstændigheder, om denne adfærd har karakter af et lovfæstet gentagelses-tilfælde, dels betydningen af de samfundsinteresser, som gerningsmanden kan have krænkede, og arten og/eller omfanget af de skader, som gerningsmandens offer kan have lidt, og endelig de strafferammer, der generelt anvendes i den berørte medlemsstat. Det er på grundlag af denne række af alternative og ikke-udtømmende bedømmelseskriterier, at en straffelovsovertrædelse efter min opfattelse eventuelt skal kvalificeres som »alvorlig« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i den omhandlede praksis fra Domstolen.» (Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-207/16 Ministerio Fiscal pr. 105 (egen understregning))

For at kunne vurdere, om det alene er grov kriminalitet, der kan bekæmpes ved anvendelse af ANPG kræves det, at der i bekendtgørelsen er angivet hvilke former for kriminalitet, som bekæmpes ved anvendelse af ANPG. Dette er angivet i ANPG-bekendtgørelsens §§ 5-7. Efter § 5 om hit-delen, kan der behandles oplysninger om nummerplader, der f.eks. skal inddrages pga. manglende syn eller forsikring, eller der er tilknyttet virksomheder, der konkret er mistænkt for at overtræde reglerne om f.eks. cabotagekørsel. De oplistede kriminalitetsformer i § 5, kan ikke betegnes som værende grove. Det skal hertil bemærkes, at det er angivet i bestemmelsen, at der alene kan behandles oplysninger om nummerplade efter § 5. Hvis dette skal forstås som, at politiet kun har adgang til oplysninger om nummerpladen og ikke de øvrige oplysninger i ANPG, når de skal bekæmpe kriminaliteten efter § 5, må det antages at indgrebet i retten til privatlivets fred, ikke er nær så alvorlig, som hvis de øvrige oplysninger om f.eks. position og fotos anvendes, hvorfor det kunne argumenteres for, at proportionalitetsprincippet her er opfyldt, afhængig af de informationer, der gives adgang til. Men idet det er indsamlingen og ikke den efterfølgende anvendelse, der afgør indgrebets intensitet, kan der stilles spørgsmål til, om der ud fra en proportionalitetsbetragtning overhovedet kan gives adgang til de personoplysninger, der er indsamlet med ANPG, når der er tale om ikke grove kriminalitetsformer, jf. samme betragtning i C-511/18 pr. 166.

Efter ANPG-bekendtgørelsens § 6, stk. 1 kan der behandles oplysninger om nummerplader, når oplysninger er indsamlet som led i en målrettet politiindsats. Hvad der i ANPG-bekendtgørelsen skal forstås som en målrettet politiindsats uddybes ikke yderligere, hvorfor det ikke kan vurderes om politiindsatsen har til formål at bekæmpe grov kriminalitet, eller hvad politiindsatsen formål overhovedet er. Det eneste der præciseres er, at politiindsatsen skal være tidsmæssigt og geografisk afgrænset, og skal være iværksat på baggrund af en politifaglig vurdering. Samtidig følger det, af ANPG-bekendtgørelsens § 6, stk. 2, at i no-hit-delen, som § 6 omfatter, også kan behandles oplysninger indsamlet ved hjælp af ANPG, for at vurdere om oplysningerne er omfattet af §§ 5 eller 6, altså om oplysninger omfattet af hit-delen eller no-hit-delen. I §6, stk. 2 er det altså ikke alene nummerplade

oplysninger, der kan behandles, men oplysninger indsamlet ved hjælp af ANPG. Idet alle oplysningerne, der indsamles med ANPG samlet medfører et alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred, kan disse oplysninger altså alene anvendes til bekæmpelse af grov kriminalitet. Da det ikke fremgår af bekendtgørelsen, hvilken kriminalitet, der bekæmpes med hjemmel i § 6, og da § 6, stk. 2 giver tilladelse til at anvende alle oplysninger indsamlet med ANPG, er det tvivlsomt om proportionalitetsprincippet her kan anses for at være opfyldt.

Til sidst følger det af ANPG-bekendtgørelsens § 7, at der kan behandles relevante oplysninger i ANPG som led i bekæmpelse af:

- »1) lovovertrædelser, der kan straffes med bøde eller fængsel, hvis der er konkret mistanke om, at en person eller en virksomhed tilknyttet en nummerplade har begået en sådan forbrydelse,
- 2) lovovertrædelser, der kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover,
- 3) grove strafbare handlinger omfattet af kriminalitetskravet for registrering i Schengen-informationssystemet med henblik på diskret overvågning,
- 4) alvorlig og organiseret kriminalitet, som er undergivet systematisk politimæssig monitoring, eller
- 5) kriminalitet, som er omfattet af en målrettet politiindsats, jf. § 6, stk. 1.«

Ud fra Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-207/16 Ministerio Fiscal og retspraksis fra EMD, er det således tvivlsomt at de i ANPG-bekendtgørelsens § 7, stk. 1, nr. 1, 2 og 5 kan anses for at være grov kriminalitet, hvorimod de i nr. 3 og 4 nævnte kriminalitet måske kan anses for at være grov.

Samlet set er det altså tvivlsomt om den kriminalitet, der bekæmpes med hjemmel i ANPG står i forhold til indgrebets alvorlighed, både fordi det er tvivlsomt om der er tale om grov kriminalitet, men også fordi det ikke vides, hvilke oplysninger der gives adgang til ved bekæmpelse af de mindre grove kriminalitetsformer.

5. Strengt nødvendige

Det næste kriterie, der skal være opfyldt for, at indsamlingen af personoplysninger er i overensstemmelse med retten til privatlivets fred, er at indsamlingen af personoplysninger skal holdes indenfor det strengt nødvendige. For EU-retten betyder det, at indsamlingen af personoplysninger ikke må være generel og udifferentieret, men skal være afgrænset f.eks. i en tidsmæssig periode. (C-203/15 pr. 103-105, C-511/18 pr. 177) Det skal således vurderes om den indsamling af personoplysninger, der foretages med ANPG-systemet er holdt indenfor det strengt nødvendige.

Det følger af retspraksis fra EUD, at en national lovgivning, der ikke er begrænset til lagring: »som er rettet mod data vedrørende et tidsrum og/eller et geografisk område og/eller en personkreds, der på den ene eller anden måde vil kunne være indblandet i alvorlige lovovertrædelser, eller mod personer, der af andre grunde gennem lagring af deres data ville kunne bidrage til bekæmpelse af kriminalitet« (C-203/15 pr. 106), vil overskride, hvad der er strengt nødvendigt. (C-203/15 pr. 105-106, C-293/12 pr. 59 og C-511/18 pr. 143-145)

Det kan være svært at konkludere om ANPG-kameraernes indsamling af data er afgrænset hhv. tidsmæssigt eller geografisk, da det ikke fremgår af bekendtgørelsen, f.eks. hvordan placeringen og anvendelsen af kameraerne begrundes. De mobile kameraer kan placeres på en politibil, der herefter kører rundt i lokalområdet, mens de stationære kameraer placeres på en mast på et udvalgt sted. Placeringen og dermed indsamlingen af data, vil dermed være afgrænset geografisk, idet det mobile ANPG-kamera på politibilen alene vil tage fotos på det geografiske område, hvor politibilen befinder sig og indenfor den enkelte politikreds som politibilen hører til, og det samme gælder for det stationære ANPG-kamera. Indsamlingen af data fra ANPG-kameraet på politibilen vil også være tidsmæssigt begrænset, idet det alene er den tidsperiode bilen kører, der vil blive optaget fotos i. Det følger også af ANPG-bekendtgørelsens § 6, at placeringen af de stationære kameraer, som led i en målrettet politiindsats skal være tidsmæssigt begrænset, men om de faktisk er det, kan ikke vurderes ud fra bekendtgørelsens indhold. Selvom det kan argumenteres for, at der er sket en tidsmæssig og geografisk afgræsning, skal både den geografiske og tidsmæssige afgræsning, som det kan ses af ovenstående citat, vedrøre et område, der på den ene eller anden måde vil kunne være indblandet i alvorlige lovovertrædelser. Om denne betingelse er opfyldt, kan heller ikke vurderes ud fra bekendtgørelsens indhold, idet det ikke fremgår heraf, hvordan anvendelsen af de mobile kameraer begrundes, og heller ikke, hvad en målrettet politiindsats kan være.

Idet det kan være svært ud fra ANPG-bekendtgørelsens indhold, at konkludere om anvendelsen af ANPG er holdt indenfor det strengt nødvendige, og der ikke findes data på omfanget af anvendelsen i offentligt tilgængelige kilder, var det nødvendigt at søge aktindsigt herom. Ifølge rigspolitiet havde ANPG-kameraerne på; »30 dage forud for den 12. november 2019 ... foretaget følgende: No-hits: 51.640.053 Hits: 409.623.« (Aktindsigt i ANPG 2019) Det betyder, at ud af de samlede 52.049.676 data, der er indsamlet, har 0,8 % været »hits«, mens de øvrige 99,2% har været »no-hits«, ud af de 51.640.053 »no-hits« er 51.633.158 bevaret i 30 dage, mens 6.895 er slettet efter 24 timer. (Aktindsigt i ANPG 2019) Det betyder altså at 0,01 % slettes efter 24 timer, mens de øvrige gemmes i 30 dage. Der indsamles således store mængder data i ANPG-systemet, data der som hovedregel opbevares i 30 dage. Data som primært indsamles som »no-hits«, dvs. som led i en målrettet politiindsats, som ikke er defineret i bekendtgørelsen. Forholdet mellem »hits« og »no-hits« er dermed utrolig stor, og da den målrettede politiindsats ikke er

kendt, er det som nævnt meget svært at vurdere proportionalitet i indsamlingen. Samtidig kan det ikke vurderes, om der kunne anvendes en mindre indgribende metode til samme formål, idet formålet ikke er kendt i forhold til den målrettede politiindsats.

I hvert fald for visse af ovenstående lovovertrædelser, må der kunne anvendes mindre indgribende metoder, til at kunne opnå samme resultat. Med kendskab til de mængder af data, der indsamles med ANPG-systemet, uden egentligt kendskab til hvad formålet med indsamlingen af 99,2 % af disse data er, kan det som nævnt være svært at vurdere om proportionalitetsprincippet er opfyldt, og om der kun indsamles de data, der er nødvendige for at opnå formålet. Det kan således være svært at finde argumenter for at ANPG-bekendtgørelsen rent faktisk opfylder proportionalitetsprincippet og er holdt indenfor det strengt nødvendige.

6. Konklusion

Som det er illustreret i denne artikel, er det tvivlsomt, at den danske ANPG-bekendtgørelse er i overensstemmelse med retten til privatlivets fred og retspraksis hørende hertil både fra EMD og EUD. Det følger direkte af både Chartret og EMRK, at et indgreb i retten til privatlivets fred skal være proportionelt, derudover følger det af fast retspraksis, at et indgreb i retten til privatlivets fred skal holdes indenfor det strengt nødvendige, og at loven skal være forudsigelig og klar.¹⁰

Der kan stilles spørgsmål til om ANPG-bekendtgørelsen er forudsigelig og klar, herunder om det fremgår klart af ANPG-bekendtgørelsen, at der optages foto af personerne i køretøjet, og at dette foto kan bruges til at opklare forbrydelser. Det fremgår af ANPG-bekendtgørelsens § 3, at der tages foto af køretøjet, men ikke at dette foto også kan være et foto af personerne i køretøjet. Endvidere fremgår det af §§ 5 og 6, at det er oplysninger om nummerplade, der kan behandles i ANPG-systemet, mens det af § 7 fremgår at det er relevante oplysninger i ANPG, der kan behandles. Det er således meget svært at læse ud af bekendtgørelsen, at politiet må anvende foto af personer i køretøjet, men det må antages at hjemlen hertil findes i § 7. Muligheden for at anvende fotos af køretøjet og potentielt af føreren, kræver en meget grundig

10. *Malone v. the United Kingdom* 2. august 1984, pr. 67, *Leander v. Sweden* 23. marts 1987, pr. 51, *Kopp v. Schweiz*, pr. 62, *Rotaru v. Romania* 4. maj 2000, pr. 55, *Weber and Saravia v. Germany* 29. juni 2006, pr. 93, *Uzun v. Germany*, 2. september 2010, pr. 62, *Roman Zakharov v. Russia*, 4. december 2015, pr. 229, *Szabo and Vissy v. Hungary*, 12. januar 2016, pr. 62, *Centrum for Rättvisa v. Sweden*, 19. juni 2018, pr. 101, *Big Brother Watch and Others v. the United Kingdom* 13. September 2018, pr. 306 og *Jacobs, White and Ovey*, »*The European Convention on Human Rights*«, s. 411, *Boehm, Franziska*: »*Information Sharing and Data Protection in the Area of Freedom, Security and Justice*«, s. 50 og *C-465/00 Österreichischer Rundfunk mfl.* pr. 77 og *C-419/14 WebMindLicenses* pr. 81

læsning af ANPG-bekendtgørelsen og et kendskab til, hvordan oplysningerne i systemet anvendes i praksis, hvilket medfører, at der kan stilles spørgsmål til, om dette lever op til hjemmelskravet efter EMRK og Charteret, hvorefter borgeren skal kunne forudse sin retsstilling. (Big Brother Watch and Others 2021 pr. 332 og C-511/18 pr. 132)

Det kan også være svært at argumentere for proportionalitet, både ved en vurdering af indgrebets intensitet sammenholdt med kriminalitetens alvor, afgrænsningen af indsamlingen af data. Samme billede viser sig, ved en vurdering af mængden af indsamlede data sammenholdt med antallet af hits, hvorfor der kan stilles spørgsmål til, om indsamlingen af data er holdt indenfor det strengt nødvendige.

Som det er gennemgået ovenfor, må det antages, at ANPG medfører et forholdsvist alvorligt indgreb i retten til privatlivets fred. Både fordi der kan tegnes et mønster over køretøjets færden, men også fordi der tages et foto af personer i køretøjet og på grund af de store mængder af data, der indsamles og lagres. Det betyder altså, at den kriminalitet der skal opklares med ANPG, skal være tilsvarende grov. Der kan stilles spørgsmål til, om særligt den kriminalitet, der er oplistet i ANPG-bekendtgørelsens § 5, kan anses som grov nok, til at kunne stå i forhold til indgrebets alvorlighed. Det kan umiddelbart synes svært at argumentere for.

Dernæst gentager EUD i C-511/18 La Quadrature du Net mfl. pr. 141, at lovgivning, der foreskriver generel og udifferentieret lagring af trafikdata og lokaliseringsdata med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet, overskrider det strengt nødvendige og derfor i et demokratisk samfund ikke kan anses for at være begrundet, (C-511/18 pr. 142) bl.a. fordi der indsamles data om alle personer, uden at disse personer befinder sig i en situation, der kan give anledning til strafferetlig forfølgning. Der kan derfor igen stilles spørgsmål til, om en generel og udifferentieret lagring af ANPG-oplysninger, som er hjemlet i ANPG-bekendtgørelsen kan anses for at være begrundet. Idet det ikke fremgår af ANPG-bekendtgørelsen, hvad en målrettet indsats er, og hvordan den konkret begrundes, kan det dog være svært at konkludere, om der med ANPG er foretaget den afgrænsning af lovgivningen, som EUD kræver. EUD finder nemlig, at en afgrænsning bl.a. kan baseres på et geografisk kriterium, når den kompetente nationale myndighed på grundlag af objektive og ikke-diskriminerende forhold finder, at der i et eller flere geografiske områder er en forhøjet risiko for, at grov kriminalitet bliver planlagt eller begået. (C-511/18 pr. 150) Idet der ikke findes en officiel liste over, hvor ANPG-kameraerne er placeret, eller hvad begrundelsen for deres placering er, kan det som nævnt være svært at vurdere, om ANPG-systemet er afgrænset efter retspraksis fra EUD.

Det kan på den baggrund konkluderes, at ANPG-bekendtgørelsen er mangelfuld i forhold til de oplysninger, der kræves efter retspraksis fra EUD og EMD, at det kan være svært at argumentere for proportionalt mellem indgrebets alvorlighed og formålet med ANPG, og at det kan være svært at

vurdere, om der er foretaget den afgrænsning EUD kræver, for at ANPG er holdt indenfor det strengt nødvendige.

Kontaktoplysninger

Tanja Kammersgaard Christensen: tkc@law.aau.dk

Litteratur

Lovgivning mv:

ANPG-Bekendtgørelsen: Bekendtgørelse 2015-12-16 nr. 1776 om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

Chartret: EF-tidende C-364 af 18. december 2000 »Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder«.

Databeskyttelsesforordningen: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

Politi-loven: Lovbekendtgørelse 2019-11-29 nr. 1270 om politiets virksomhed

Protokol nr. 22: Protokol (nr. 22) om Danmarks stilling C 326/299

Retshåndhævelsesdirektivet: Direktiv 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA

Retshåndhævelsesloven: Lov nr. 410 af 27. april 2017 om Retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger

Traktaten om Unionens Funktionsmåde (TEUF) TEUF 3. del, afsnit V, kap. 2, Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring, TEUF 3. del, afsnit V, kap. 3, Samarbejde om civilretlige spørgsmål, TEUF 3. del, afsnit V, kap. 4, Retligt samarbejde i straffesager og TEUF 3. del, afsnit V, kap. 5, Politisamarbejde

Litteratur mv.:

Aktindsigt i ANPG: Aktindsigt i politiets anvendelse af ANPG, indhentet hos rigspolitiet 21-11-2019

Amalfitano, Chiara: »General Principles of EU law and the Protection of Fundamental Rights«, Edward Elgar Publishing 2018
<https://doi.org/10.4337/9781786439437>

Beslutningsforslag B3: Folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til EU's direktiv om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet – til beslutningsforslag nr. B 3 25. oktober 2016, Folketinget 2016-17

Boehm, Franziska: »Information Sharing and Data Protection in the Area of Freedom, Security and Justice«, Springer 2012
<https://doi.org/10.1007/978-3-642-22392-1>

Bundesverfassungsgerichts 2019: »Automatisierte Kraftfahrzeugkennzeichenkontrollen nach dem Bayerischen Polizeiaufgabengesetz in Teilen verfassungswidrig« Bundesverfassungsgerichts Pressemitteilung Nr. 8/2019 vom 5. Februar 2019

Christensen, Kammersgaard: Christensen, Tanja Kammersgaard: »Digital overvågning – lovgivningens grænser i et menneskeretligt krydsfelt«, Djøf forlag 2021

Christoffersen, Jonas mfl.: »EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer«, 2. udgave, Jurist- og økonomforbundets forlag 2015

Datatilsynet 2015: »Udtalelse til Rigspolitiet om brug af automatisk nummerpladegenkendelse« fra Datatilsynet 17. marts 2015, J.nr. 2014-082-0114

- FT-aktstykke 91: Aktstykke nr. 91 Folketinget 2020-21, Afgjort den 10. december 2020, Folketingstidende Tillæg E
- F 26 2018: »F26 Om flere ANPG-kameraer til politiet«, samling 2017-18, forhandling den 15-05-2018, Debatindlæg, Justitsministeren Søren Pape Poulsens svar kl. 17:51
- Hovgaard 2018: Hovgaard Laurids, »Rigspolitiet skruer op for automatisk nummerpladegenkendelse«, Version2, 18. oktober 2018
- Høringssvar: Kommenteret oversigt over høringssvar om udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) af 2. december 2016
- Jacobs, White and Ovey, »The European Convention on Human Rights«, 7. Udgave, Oxford University Press, 2017
- Justitsministeriet 2019: »Tryghed og sikkerhed i det offentlige rum – 16 initiativer for tryghed og sikkerhed« Justitsministeriet 10. oktober 2019
- Peers, Steve mfl.: »The EU Charter of Fundamental Rights A Commentary«, Hart Publishing, 2014
<https://doi.org/10.5771/9783845259055>
- Polismyndigheten 2019: »Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet« Polismyndighetens tryckeri, Stockholm september 2019, tilgængelig på <https://www.aklagare.se>
- Polismyndigheten 2021: »Konsekvensbedömning för dataskydd avseende kameror på och i polisbilar« af Polismyndigheten, Rättsavdelningen, Enheten för rättslig styrning och stöd fra 5. oktober 2021
- Spørgsmål 1525 2014: Retsudvalget 2013-14 REU Alm. del endeligt svar på spørgsmål 1525, 20. oktober 2014, Justitsministeriet, Dok. 1308413
- Spørgsmål 795 2017: Retsudvalget 2019-20 REU Alm. del – endeligt svar på spørgsmål 795, 3. oktober 2017, Justitsministeriet, Dok. 1378350
- Verfassungsgerichtshof 2019: »Kfz-Kennzeichenerfassung und »Bundestrojaner« verfassungswidrig« Verfassungsgerichtshof Österreich, Pressemitteilung, 11.12.2019
- Wikborg 2012: Wikborg, Jonas: »VG testet ut UPs nye superverktoy« I VG Nett 15. november 2012

Hjemmesider:

- <https://politi.dk/hjemmesiden/politiets-brug-af-personoplysninger>
- <https://politi.dk/faerdsel/politiets-faerdselskontroller/automatisk-nummerpladegenkendelse>
- <https://www.npcc.police.uk/FreedomofInformation/ANPR.aspx>
- <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2021/oktober/ny-polisbil-ska-bli-vassare-vapen-mot-brottslighet/>
- Retspraksis fra EUD:
- C-465/00 Österreichischer Rundfunk mfl.
- Forenede sager C-92/09 og 93/09 Volker og Marcus Schecke og Eifert
- Forende sager C-468/10 og 469/10 ASNEF og FECEMD
- C-293/12 digital Rights
- C-291/12 Schwarz
- C-419/14 WebMindLicensens
- C-203/15 Tele 2 Sverige
- Generaladvokatens forslag til afgørelse i C-207/16 Ministerio Fiscal